

Bled, dne: 5. 6. 2017
Št.: 0130-3/2017-1

VABILO

Vljudno vabljeni na
5. sejo sveta javnega zavoda Triglavski narodni park,
ki bo
v sredo, 14. 6. 2017, ob 14.00 uri, v prostorih javnega zavoda Triglavski narodni park,
Ljubljanska cesta 27 na Bledu.

Predlagani dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda
2. Potrditev zapisnika 4. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne
22. 2. 2017
Potrditev zapisnika dopisne seje sveta javnega zavoda Triglavski narodni park 10.4.
- 12.4.2017
3. Predstavitve predlaganih kandidatov za direktorja Triglavskega narodnega parka in
oblikovanje mnenja sveta TNP o predlaganih kandidatih:
 - ob 15.00 Nataša Šalaja
 - ob 15:30 Janez Rakar
 - Skupna razprava
4. Pobude in vprašanja
5. Razno

Vljudno vabljeni!

Bojan Dejak
Predsednik sveta TNP

Poslati:

- Članom sveta JZ TNP
- Nataša Šalaja
- Janez Rakar

1. točka dnevnega reda

Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda

Predlagatelj: Bojan Dejak

Poročevalec: Bojan Dejak

Predlog sklepov:

1.1 Svet TNP je na 5. seji dne 14.6.2017 sklepčen, prisotnih je ... članov sveta.

1.2 Člani sveta TNP potrjujejo dnevni red 5. seje sveta.

2. točka dnevnega reda

**Potrditev zapisnika 4. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne
22. 2. 2017 in**

**Potrditev zapisnika dopisne seje sveta javnega zavoda Triglavski narodni park
10.4. - 12.4.2017**

Gradivo:

- Zapisnik 4. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne 22. 2. 2017
- Zapisnik dopisne seje sveta javnega zavoda Triglavski narodni park 10.4. -
12.4.2017

Predlagatelj: Bojan Dejak

Poročevalec: dr. Bogomil Breznik

Predlog sklepov:

**2.1 Svet TNP potrjuje zapisnik 4. seje sveta Triglavskega narodnega parka z
dne 22. 2. 2017.**

**2.2 Svet TNP potrjuje zapisnik dopisne seje sveta javnega zavoda Triglavski
narodni park 10.4. - 12.4.2017**

ZAPISNIK

4. seje sveta javnega zavoda Triglavski narodni park, ki je bila dne 22. 2. 2017 ob 14.00 uri v upravni stavbi Javnega zavoda Triglavski narodni park, Ljubljanska cesta 27, Bled.

Navzoči: Igor Arh, Andrej Arih, Sergej Bolčina, Božo Bradaškja, Bojan Dejak, Miro Eržen, Bogdan Janša, prof. dr. Ivan Kos, dr. Tomaž Kralj, Gregor Meterc (do 16.50), Marko Miklavič (do 17.50), Danijel Oblak (do 17.50), Tomaž Preželj, Saša Roškar, Jože Skumavec, Pavel Zalokar, Zora Završnik Črnologar (do 17.50)

Odsotni: Vojko Bernard, Branko Žiberna, mag. Duška Radovan

Ostali navzoči: dr. Bogomil Breznik, Tanja Dijak, Mojca Smolej (vsi JZ TNP)

Seja sveta je posneta, posnetek se hrani v arhivu JZ TNP. Seja je bila zaključena ob 18.30.

Predsednik sveta je uvodoma ugotovil, da je svet sklepčen (prisotnih 17 članov sveta).

Predlagani dnevni red:

- 1 Potrditev zapisnika 3. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne 26. 10. 2016**
- 2 Ugotovitveni sklep o razrešitvi Vesne Lavtižar in imenovanju Igorja Arha kot predstavnika Občine Jesenice v svetu zavoda TNP**
- 3 Informacija o izvedenem strokovnem svetu TNP**
- 4 Program dela in finančni načrt javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017**
- 5 Pobude in vprašanja**
- 6 Razno**

Danijel Oblak je predlagal, da se dnevni red prične s točko:

1. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda

V razpravi sta sodelovala: Danijel Oblak, Miro Eržen.

Člani so soglasno (17 članov ZA) sprejeli naslednji sklep:

Dnevemu redu se doda 1. točka Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda.

Predlagani dnevni red 4. seje javnega zavoda Triglavski narodni park se glasi:

- 1. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda**
- 2. Potrditev zapisnika 3. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne 26. 10. 2016**

3. Ugotovitveni sklep o razrešitvi Vesne Lavtižar in imenovanju Igorja Arha kot predstavnika Občine Jesenice v svetu zavoda TNP
4. Informacija o izvedenem strokovnem svetu TNP
5. Program dela in finančni načrt javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017
6. Pobude in vprašanja
7. Razno

1. točka dnevnega reda
Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda

Predsedujoči je ugotovil, da je na seji prisotnih 17 članov sveta JZ TNP. Člani so soglasno (17 članov ZA) sprejeli dopolnjen dnevni red.

2. točka dnevnega reda
Potrditev zapisnika 3. seje sveta Triglavskega narodnega parka z dne
26. 10. 2016

Pri pregledu zapisnika je v.d. direktorja poročal, da so bile na zapisnik posredovane tri dopolnitve, vse so bile smiselno upoštevane.

V razpravi so sodelovali: Danijel Oblak, Jože Skumavec, Zora Završnik Črnologar, Pavel Zalokar.

V razpravi je bilo izpostavljeno:

- Informaciji glede poseka lesa in prihodkov v okviru odvzema divjadi sta priloga tega zapisnika.
- JZ TNP za uraden popravek Uredbe o NU TNP v Uradnem listu RS pripravi pobudo, katero se pošlje na MOP.

Člani sveta so s 16 glasovi ZA in 1 VZDRŽANIM glasom sprejeli naslednji sklep:

1.1 Svet TNP potrjuje zapisnik 3. seje sveta TNP z dne 26. 10. 2016 z dopolnitvami.

3. točka dnevnega reda
Ugotovitveni sklep o razrešitvi Vesne Lavtižar in imenovanju Igorja Arha kot
predstavnika Občine Jesenice v svetu zavoda TNP

Člani sveta so soglasno (17 članov ZA) sprejeli naslednja sklepa:

- 2.1 Skladno s sklepom občine Jesenice št. 014-29/2016 z dne 28. 10. 2016 se v svetu TNP razreši Vesno Lavtižar kot predstavnico Občine Jesenice.
- 2.2. Ugotovi se, da je v svetu TNP kot predstavnik Občine Jesenice imenovan Igor Arh.

4. točka dnevnega reda

Informacija o izvedenem strokovnem svetu TNP

Gradivo je predstavil dr. Bogomil Breznik.

Strokovni svet TNP se je sestal na 2. seji 6. 12. 2016 in obravnaval predlog parkovnih skupnosti za spremembo Zakona o Triglavskem narodnem parku in v sklepu med drugim zapisal, da morajo biti cilji narodnega parka trajni in ne morejo biti predmet diskusij pri vsakokratnih poskusih za spremembo ZTNP-1. Strokovni svet je obravnaval tudi predlog vsebinskega Programa dela javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017, na katerega so člani podali svoje predloge in ga podprli. Pod razno se je Strokovni svet seznanil s postopkom denacionalizacije. Člani so v razpravi med drugim izpostavili, da vračanje v naravni ni smiselno, osrednje območje pa bi moralo biti v državni lasti.

Predsednik je v uvodu v razpravo povedal, da ga veseli, da se je strokovni svet tako hitro sestal. Poudaril je, da strokovni svet skupaj z direktorjem in strokovnimi službami pripravlja in izvaja vsebinske poudarke parka. Člani sveta so svojo nalogo opravili, ko so strokovnemu svetu naložili opredelitev do predloga sprememb ZTNP-1.

Predsednik je seznanil člane sveta z vsebino pobude Civilne pobude Soča Lepena, katere vsebina se nanaša na celotno gradivo seje sveta, večji poudarek pa je na pripombah na zapisnik strokovnega sveta. Pobuda je datirana 19. 2. 2017, pod dokumentom sta podpisana Božidar Kavčič in Darijo Flajs. Ima uvodni del, 8. točk in zaključni del.

Kratek povzetek:

- očitke JZ TNP in ostalim državnim inštitucijam, da se ZTNP-1 v celotni ne izvaja, da se varstveni in razvojni ukrepi ne izvajajo,
- 10. , 11. in 56. člani ZTNP-1 se ne izvajajo,
- stališče strokovnega sveta je v primeru statusa naselij v parku napačno (navajajo status naselij in primere iz Evropskih zavarovanih območjih),
- pri obravnavah je potrebno upoštevati nastanek zavarovanega območja,
- pri obravnavah je potrebno upoštevati razloge zakaj so lokalne skupnosti soglašale z nastankom parka, le ti se sedaj ne upoštevajo,
- zapisnik strokovnega sveta izloča lokalne skupnosti in jih obravnava kot nepoznavalce zakonodaje, kar je neprimerno in diskriminatorno,
- finančni načrt je presplošen in sloni le na odnosu NU, MOP in JZ TNP, sodelovanje z lokalno skupnostjo kot izhaja iz NU ni ustrezno zajeto,
- v kolikor ne bo sprememb, bodo obvestili različne inštitucije v Sloveniji in v tujini (kot npr. ALPARC, Alpsko konvencijo...) in razkrili dvoličnost oblasti in stroke.

V razpravi so sodelovali: Bogdan Janša, Pavel Zalokar, Božo Bradaškja, Jože Skumavec, Tomaž Preželj, Danijel Oblak, Miro Eržen, Bojan Dejak, Ivan Kos, Andrej Arih, Zora Završnik Černologar, Tomaž Kralj, Igor Arh, Marko Miklavič, Ivan Kos.

V razpravi je bilo izpostavljeno:

- Vprašanje, kdaj bo terminsko izveden popravek ZTNP-1, ki se nanaša na izločitev določenih območij iz strožje v nižjo obliko varovanja; s strani MOP je bilo obljubljen, da bo to izvedeno v obliki uredbe v letu 2016. V letu 2016 do izvedbe ni prišlo.
- S strani svetnikov, predstavnikov lokalnih skupnosti, je bila izražena podpora stališču Civilne pobude Soča Lepena, da je bil s strani strokovnega sveta izražen podcenjujoč odnos do lokalnih skupnosti.
- Glede stališča JZ TNP do predlogov občin za spremembo ZTNP-1 bi bilo bolj učinkovito, da bi bil prehodno dokument usklajen z občinami. Svetniki predlagajo pripraviti usklajen dokument JZ TNP in lokalne skupnosti na temo sprememb ZTNP-1.
- Narava je živa stvar, torej se morejo dopolnitve in spremembe različnih dokumentov izvajati tekoče.
- Predlagali so pripraviti različne analize: kot npr. kateri gozdovi so dostopnejši in je gospodarjenje v njih mogoče in v katerih ne.
- Nestrinjanje z ugotovitvijo strokovnega sveta o slabšanju kakovosti vode v Bohinjskem jezeru.
- Podpora odločitvi strokovnega sveta, da se najbolj občutljiva območja v TNP v naravi ne vračajo, poraja pa se vprašanje kako bo JZ TNP reševal občutljiva območja, ki niso predmet vračanja. V preteklosti se ni odločal za nakup le teh, kako bo v prihodnje.
- Iz zapisnika je mogoče razbrati vsebine izvajanje 2. člena ZTNP-1, pogrešajo vsebine 10. in 11. člena ZTNP-1.
- Očitek neizvajanja 10. in 11. člena ZTNP-1.
- Zakon se ne spoštuje v celoti, zato je nujno, da se prične izvajati na vseh nivojih, tako bodo potrebne spremembe ZTNP-1 bistveno manjše od trenutno predlaganih.
- Predlog priprave skupnega stališča članov sveta TNP in članov strokovnega sveta TNP ter JZ TNP do sprememb ZTNP-1.
- Zapisani sklepi zapisnika strokovnega sveta TNP ne omogočajo nadaljnje razprave.
- Znana je najava, da se bo ZTNP-1 odpiral po sklopih: najprej območje Pokljuke, do konca leta pa se ZTNP-1 v celoti.
- Člani sveta predlagajo MOP naj ustanovi delovno skupino, ki bo delovala usklajevalno med različnimi deležniki in bo v času, določenem s strani ministrice, pripravila usklajen dokument.
- Pri analizah in primerjavah le teh moramo biti previdni, predvsem pri primerjavi rezultatov, saj imajo le ti lahko različno podlago.

Predsednik je menil, da je odziv članov sveta TNP na obravnavan zapisnik pričakovan. Soglašal je s člani sveta, ki so menili, da je izvajanje 10. in 11. člena nezadostno. Poudaril je, da je ministrica za okolje in prostor zagotovo pripravljena prisluhniti usklajenim predlogom za spremembo ZTNP-1 in reševati praktične zadeve.

V.d. direktorja je obrazložil, da gre obljubi Sektorja za ohranjanje narave o izvedbi predlaganih sprememb meja zaupati. Pripombe občin so bile poslani na MOP, JZ TNP pa je bil pozvan s strani MOP, da se opredeli do pobud za spremembo ZTNP-1, prispelih s strani

občin, in to je JZ TNP tudi storil. Strinjal se je s predlogom članov sveta, da se v nadaljnjem postopku pripombe JZ TNP in lokalnih skupnosti uskladijo in šele nato pošljejo na MOP. Poudaril je, da so sklepe obravnavanega zapisnika oblikovali člani strokovnega sveta, ki so bili na tej seji prisotni in predlagal seznanitev strokovnega sveta z izsledki ARSO o kvaliteti vode v Bohinjskem jezeru.

Andrej Arih je pojasnil, da sta vlogi in sestava svetov različni, iz česar sledi, da sklepi strokovnega sveta ne bodo vedno ustrezali svetu TNP. V zvezi s pripombami JZ TNP na pripombe občin na ZTNP-1 doda, da tudi občine niso poslale svojih pripomb v seznanitev svetu TNP. Občine so v svojih pripombah zniževale naravovarstveni standard in JZ TNP je moral, kot izvajalec zakona, takim pripombam nasprotovati. Predlagal je, da se dogovori nadaljnje korake z namenom oblikovanja skupnega, usklajenega predloga z vsemi deležniki v prostoru.

Bogdan Janša je ponovno poudaril, da je bilo dogovorjeno, da se na MOP predloži usklajen dokument. Andrej Arih je poudaril, da je JZ TNP na sestankih sodeloval kot poslušalec z namenom seznanitve s predlogi sprememb ZTNP-1 in ne njihove uskladitve.

Člani sveta so predlagali, da MOP oblikuje delovno skupino iz predstavnikov JZ TNP, strokovnega sveta, sveta TNP in lokalne skupnosti, ki bo pripravila usklajeno gradivo in delovala kot povezovalni člen.

Člani sveta so z 12 glasovi ZA, 5 VZDRŽANIMI sprejeli naslednja sklepa:

3.1 Svet TNP se je seznanil z obravnavanimi temami in sklepi strokovnega sveta TNP na 2. redni seji dne 6. 12. 2016.

3.2. Svet TNP se strinja, da se naperi za uskladitev predloga sprememb ZTNP-1 nadaljujejo in predlaga tvorno sodelovanje vseh deležnikov pri pripravi usklajenih rešitev. Svet TNP predlaga MOP, da ustanovi manjšo delovno skupino za oblikovanje usklajenih rešitev.

5. točka dnevnega reda

Program dela in finančni načrt javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017

Vsebinski del programa je predstavil v.d. direktorja TNP dr. Bogomil Breznik, finančni pa vodja financ v TNP Tanja Dijak.

V razpravi so sodelovali: Božo Bradaškja, Pavle Zalokar, Bojan Dejak, Saša Roškar, Igor Arh, Miro Eržen, Bogdan Janša, Tomaž Kralj, Danijel Oblak, Mako Miklavič, Ivan Kos, Jože Skumavec, Zora Završnik Črnologar.

V razpravi je bilo izpostavljeno naslednje:

- Dokument je dobro pripravljen, kar se razume kot napredek v delovanju zavoda in strokovnih delavcev zavoda.

- Iz dokumenta je razvidno, da se sanacija izvaja uspešno, prav tako se rešuje kadrovska situacija.
- EU projekti zavodu omogočajo razvoj in napredek tudi za lokalne skupnosti.
- Država za upravljanje TNP ne namenja dovolj sredstev, niti za delovanje JZ TNP, kot tudi ne za izvajanje ZTNP-1 in NU.
- V programu ni razvidno izvajanje nalog iz 10. in 11. člena ZTNP-1.
- Naslovi projektov v programu dela bi morali biti navedeni v slovenskem jeziku.
- Izražena je bila podpora odkupu zemljišča v velikosti nekaj manj kot 4 ha, s poudarkom, da naj bo v prihodnosti tega še več.
- Preko člana sveta je bilo izraženo mnenje delavca NNS JZ TNP, da je v zavodu delo slabo organizirano, veliko administrativnega dela, delavci v NNS delajo več od osnovno določenega števila ur, služba NNS je nezadovoljna.
- Most preko Radovne v Krnici, ki je eden od vhodov v park, je dotrajan. Pričakuje se pomoč JZ TNP pri obnovi mostu, kar bi lahko urejali iz naslova 10. in 11. člena.
- Premalo je zagotovljenih sredstev za odkup zemljišč, predvsem v 1. varstvenem območju.
- Premalo zagotovljenih proračunskih sredstev za delovanje JZ TNP, predvsem za investicije.
- Pohvala novi spletni strani TNP.
- Kulturna dediščina je premalo zastopana in predstavlja le 3% finančnih sredstev, v obliki dela javnih uslužbencev.
- Ministrstva bi se morala dogovoriti, kako bodo financirala kulturno dediščino v zavarovanih območjih.
- Sredstva za evidentiranje kulturne dediščine niso zagotovljena, brez evidence pa ni mogoča interpretacija kulturne dediščine v naravi tudi za potrebe obiskovanja.
- Niti eden od prijavljenih EU projektov ni namenjen kulturni dediščini.
- Pocarjeva domačija, spomenik državnega pomena, je ena izmed točk, ki bi zaslužila več pozornosti, več promocije in več finančnega vložka v osnovno vzdrževanje.
- Pri pripravi usmerjevalne infrastrukture je potrebno upoštevati poleg pravilnikov za označevanje naravnih vrednot, tudi določila zakona o varstvu kulturne dediščine.
- Finančna izhodišča države so prešibka; manjkajo finančna sredstva za izvajanje 10. in 11. člena ZTNP-1, torej finančna podpora za izvajanje naravovarstvenih vsebin na območjih občin v TNP.
- Finančna sredstva za razvojne spodbude lokalnega prebivalstva so nujno potrebna; lokalno prebivalstvo jih pričakuje že od sprejetja ZTNP-1.
- Pripraviti bi bilo potrebno gradivo, iz katerega bi bilo jasno razvidno koliko sredstev JZ TNP potrebuje za izvajanje nalog po NU in ZTNP-1.
- JZ TNP kot inštitucija mora delovati in ne sme postati žrtev nesoglasij med lokalno skupnostjo in državo.
- Neimenovanje direktorja in neizpolnjevanje obveznosti iz naslova ZTNP-1 in NU kaže na neresnost Vlade RS.
- Predstavniki lokalnih skupnosti so izpostavili tudi, da bi si morali predstavniki ministrstev prizadevati pridobiti sredstva na svojih ministrstvih za delovanje različnih nalog zavoda.
- Člani sveta morajo na različne načine opozoriti na težave zavoda.

in zastavljena naslednja vprašanja:

- Kaj pomeni »ureditev pravnega statusa za prostovoljno NNS«?
- Zakaj se predvideni prihodki z naslova komercialnega lova v letu 2017 v primerjavi z 2016 ne bodo povečali?
- Kakšen je terminski plan izbire novega direktorja JZ TNP?
- Ali je program dela JZ TNP za leto 2017 usklajen z veljavno sprejetim NU?
- Zakaj je zapisano, da JZ TNP išče naravovarstvenega svetnika, razlaga pa, da išče pravnika?
- Zakaj Jadranovo ni v planu odprodaje premoženja za leto 2017?
- Zakaj niso vsi naslovi EU projektov zapisani v slovenskem prevodu?
- Kje (na katerem območju) je bil izveden odkup parcele v velikost približno 4 ha in kakšna je bila višina odkupa?
- Ali se na Rečiški prodaja le stanovanje ali stanovanje z gospodarskim objektom?
- Kaj pomeni izraz »informacijska signalizacija na terenu«?
- Ali ima JZ TNP pripravljeno rešitev v zvezi s pretočnostjo doline Radovna?
- Kako bo JZ TNP reševal situacijo morebitne neuspešne prodaje premoženja?

Predsednik in v.d. direktorja sta povedla, da je s stani MOP zagotovljeno, da bodo v roku (do izteka mandata v.d. direktorja) izpeljani vsi postopki za imenovanje novega direktorja.

V.d. direktorja je podal naslednje odgovore: odprodaja Jadranovega je bila ustavljena s strani MOP. Na Rečiški se prodaja le stanovanje. Prvi krog prodaje Rečiške se je pravkar zaključil. Prodaja ni bila uspešno zaključena. Sodelavci JZ TNP so zelo obremenjeni in dal pobudo, naj nezadovoljstvo izrazijo direktno vodji in direktorju. Obrazložil je tudi, da je JZ TNP finančna izhodišča za leto 2017 prejel od MOP, na višino njih pa JZ TNP ni imel vpliva. Strinjal se je s svetniki, da bi JZ TNP za izvajanje vseh investicij, nalog po NU in ZTNP-1 potreboval več sredstev. Povedal je tudi, da se JZ TNP zaveda pomembnosti spomenika državnega pomena Pocarjeve domačije, na katerem so bila v letu 2015 izvedena nujna vzdrževalna dela, za več pa bi potrebovali dodatna sredstva.

Na vsa ostala vprašanja bo JZ TNP pripravil pisne odgovore in jih posredoval vsem svetnikom.

Svetniki so vprašali, kaj pomeni nesprejetje finančnega načrta.

Tanja Dijak je pojasnila, da JZ TNP prejme izhodišča, ki so podlaga za pripravo programa dela in finančnega načrta. Rok za pripravo je 45 dni od prejetja izhodišč. V tem roku mora biti program dela potrjen tudi na svetu TNP. V tem trenutku ima JZ TNP 3 mesečno pogodbo o financiranju. V kolikor program dela ne bo sprejet obstaja možnost, da prejmemo le 80% financiranje.

V.d. direktorja pojasni, da JZ TNP ne more vplivati na sredstva, dodeljena iz MOP. Poudari, da bo morebitno 80% financiranje zelo vplivalo na delovanje JZ TNP. Predlagal je, da tekom leta JZ TNP poskuša pridobiti dodatna sredstva, katere bi urejali z rebalansom. Pozval je člane sveta naj program dela potrdijo.

Predstavniki lokalnih skupnosti so pozvali svoje predstavnike naj program dela ne podprejo in tako dajo jasno informacijo MOP-u, da je sredstev za izvajanje vseh nalog po ZTNP-1 in NU premalo.

Predstavniki vlade so predlagali predlog podpreti.

Člani sveta so z 8 glasovi ZA, 3 PROTI, 5 VZDRŽANIMI sprejeli naslednji sklep (Gregor Meterc je sejo zapustil 16.50):

4.1 Svet TNP ne potrjuje Programa dela in finančnega načrta javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017.

Člani sveta so z 12 glasovi ZA in 4 VZDRŽANIMI glasovi sprejeli sklep (Gregor Meterc je sejo zapustil 16.50):

4.2 Strokovne službe zavoda pripravijo nov predlog finančnega načrta z dodatnimi finančnimi viri in vključijo predloge nalog iz 10. in 11. člena ZTNP-1, s predlogi katerih dopolnijo finančni načrt 2017.

6. točka dnevnega reda Pobude in vprašanja

V.d. direktorja je podal informacijo glede poseka lesa ter glede prihodkov v okviru odvzema divjadi, kot je bilo sklenjeno na 3. seji sveta.

Realizacija odstrela in prihodki od lova za leto 2015

	letni plan odstrela	realizacija odstrela	od tega odstrel z gosti	prihodek od lova z gosti
gams	125	100	53	52.530,07
jelenjad	127	87	8	6.058,60
kozorog	5	3	1	5.737,70
muflon	12	6	1	844,67
srnjad	160	123	33	7.850,76
				73.021,80

Upravljanje z gozdom JZ TNP 2015 – 2016

ŠTEVILNA VRSTA	datum izdaje odločbe ZGS	Št. Odločbe ZGS	dat. TNP	Krajevna in oznaka	Katastrska občina; parcela	število dreves	količina v m ³ bruto skupaj	količina v m ³ bruto lastna poraba	količina v m ³ prodaja	opomba vrst sečnje	namen uporabe	prihodki prodaje (sesti so skupaj po kapicijah)	stresnik spravilo
smetka	20.4.2015	3408-02-2316-C018/1	340-2/2015-1	Ilesenica	Dovje; 1401/83	8	5,52	5,52		insekti			
smetka	8.6.2015	3408-02-2316-C034/1	340-5/2015-1	Ilesenica	Dovje; 1406	13	32,2	32,2		insekti	oddelok Kr. Gora		10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka	6.8.2015	3408-02-2211-C092/1	340-9/2015-1	Pokljuka	Višlenci; 732/0	1				insekti			
smetka	6.8.2015	3408-02-2211-C086/1	340-9/2015-2	Pokljuka	Višlenci; 780,76/786/1	8	3,51	3,51		insekti	poraba Bohinjke kurjave		10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka						82	65,87		66	insekti, bled. veter	prodaja kmetov	4954,85	10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka						5							
smetka	5.10.2015	3408-02-2316-C108/1	340-10/2015-1	Ilesenica	Dovje; 1406	4	9,68		75	insekti, veter	prodaja kmetov		
smetka						86		20,1			poraba oddelok Kr. Gora		10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka	25.1.2016	3408-01-2101-A001/1	340-1/2016-1	Bovinc	Trenta levo; 302/10	1							
smetka	5.2.2016	3408-02-2211-C016/1	340-2/2016-1	Pokljuka	Višlenci; 777/1;739/1;781;786/1	33	24,43	24,43			oddelok Trenta		10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka						185	54,15		53	insekti, bolonj. bled			10eur/m ³ vleka
smetka						1							
smetka						2							
smetka	20.4.2016	3408-02-2211-C020/1	340-5/2016-1	Pokljuka	Višlenci; 732/0	2				insekti			
smetka	30.5.2016	3408-02-2316-C051/1	340-7/2016-1	Ilesenica	Dovje; 1401/83	22	15,61		13		prodaja kmetov		20eur/m ³ posek in spravilo
smetka	20.7.2016	3408-02-2211-C080/1	340-9/2016-1	Pokljuka	Višlenci; 781;786/1	9	5,7	5,7		insekti	prodaja kmetov	120,20	10eur/m ³ vleka
smetka	20.7.2016	3408-02-2211-C078/1	340-9/2016-1	Pokljuka	Višlenci; 776/1	56	48,06	48,06		insekti	lastna poraba streha kmetov		10eur/m ³ vleka
smetka	20.7.2016	3408-02-2211-C078/1	340-10/2016-1	Pokljuka	Višlenci; 776/1	30	20,17		23,34	insekti, od belca			20eur/m ³ posek in spravilo
smetka	17.2.2016	3408-02-2016-A048/1	340-11/2016-1	Bohinj	Srednja; 1678	7	38,83	38,83		razčlenje, pomlad	Poraba oddelok Bohinj		10eur/m ³ vleka lastna sečnja
smetka						49					poraba Bohinjke kurjave		
smetka						1							
						skupaj	398,74	158,05	228,24			9.2016,97 €	3.796,03 €

Člani sveta so se z gradivom seznanili.

7. točka dnevnega reda Razno

Člani svet niso imeli predlogov pod točko Razno.

Zapisala:
Mojca Smolej

Predsednik sveta TNP:
Bojan Dejak

Na Bledu, 22. 2. 2017

PRILOGA K ZAPISNIKU 4. SEJE SVETA JAVNEGA ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK Z DNE 22. 2. 2017

Kaj pomeni »ureditev pravnega statusa za prostovoljno NNS«?

JZ TNP ima v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2017 predvideno pogodbeno zaposlitev treh naravovarstvenih nadzornikov, ki bodo pomagali izvajati naravovarstveni nadzor v poletnih mesecih. Skladno s Pravilnikom o službenem znaku, izkaznici in uniformi naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov (Uradni list RS št. 96/04) bo za vse tri treba urediti status – pogodbo za določen čas. Za vse sedaj evidentirane prostovoljne NN JZ TNP (64), ki bodo želeli imeti status prostovoljnega NN, pa je pripravljen pisni dogovor – soglasje z JZ TNP (58.člen druga alineja ZTNP-1) in ti nadzorniki bodo sestavljali t.i. skupino podpornikov TNP (točno ime je še v usklajevanju).

Zakaj se predvideni prihodki z naslova komercialnega lova v letu 2017 v primerjavi z 2016 ne bodo povečali?

Predlagana višina odvzema se iz 2016 do leta 2017 ni povečala, zato se tudi ne more povečati prihodek iz te dejavnosti. Do sedaj beležimo tudi relativno visoke izgube predvsem pri srednje starih gamsih, ki so komercialno najbolj zanimivi. Vse evidentirane izgube smo zakonsko obvezujoči beležiti v letni odvzem LPN Triglav, katerega 2/3 je v prvem varstvenem območju, ker lov ni dovoljen.

JZ TNP, ki upravlja z LPN Triglav, je dolžan izpolnjevati cilje in namene ZTNP-1, s katerim je bil ustanovljen in s katerim mu je bil v upravljanje dodeljen LPN Triglav. Uredba o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 117/04 in 38/14) v 3. členu določa posebne naloge upravljavca LPN, ki so predvsem:

- ohranjanje celovitosti in pestrosti lovišč ter biotske raznovrstnosti v njih;
- ohranjanje vseh vrst divjadi v čim bolj naravni spolni in starostni strukturi, upoštevanje naravno populacijsko dinamiko;
- ohranjanje življenjskega okolja divjadi v ugodnem stanju ter izboljševanje življenjskega okolja na tistih delih, na katerih je stanje manj ugodno, z nadaljnjim izvajanjem ustreznih ukrepov;
- skrb za ohranjanje in doseganje ugodnega stanja ogroženih in zavarovanih živalskih vrst ter njihovih življenjskih prostorov, zlasti tistih, za katere je iz predpisov s področja ohranjanja narave razvidno, da se najpomembnejša območja za njihovo ohranitev nahajajo znotraj posameznih lovišč;
- seznanjanje in informiranje zainteresirane javnosti o življenju divjadi in značilnostih narave v loviščih;

iz česar sledi, da ni namen upravljanja LPN doseganje ekonomskih učinkov s komercialnim lovom, temveč je glavni cilj trajnostno upravljanje s populacijami divjadi, ki so usklajene s svojim življenjskim okoljem.

Naravovarstveni nadzorniki, ki so tudi poklicni čuvaji v LPN Triglav prvenstveno opravljajo naloge neposrednega nadzora v naravi v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave in ne samo lovske naloge (med drugim tudi spremljanje lovskih gostov), kot to delajo poklicni lovci v preostalih LPN v Sloveniji, zato se ne more pričakovati, da je glavni cilj pri upravljanju LPN maksimiranje prihodkov iz lovnega turizma.

Ali je program dela JZ TNP za leto 2017 usklajen z veljavno sprejetim NU?

Program dela JZ TNP za leto 2017, ki je bil sprejet na zadnji (dopisni) seji Sveta JZ TNP dne 12.04.2017, je usklajen z Uredbo o načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025 (NU TNP – Uradni list RS 34/2016). Program dela je pripravljen tako, da tudi vsebinsko sledi strukturi NU TNP po posameznih upravljavskih področjih (poglavje I. IZVAJANJE REDNIH NALOG JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU UPRAVLJANJA NARODNEGA PARKA):

- A. ohranjanje narave (tudi izvajanje neposrednega nadzora v naravi in upravljanje z divjadjo v narodnem parku),
- B. Ohranjanje kulturne dediščine,
- C. Ohranjanje poseljenosti in trajnostni razvoj,
- D. Obiskovanje in doživljanje
- E. Upravno administrativne naloge (tudi sodelovanje z različnimi ustanovami in z izpolnjevanje mednarodnih obveznosti)

S programom dela so na podlagi postavljenih prioritet NU TNP opredeljene načrtovane letne aktivnosti upravljavca zavarovanega območja, prav tako pa so določeni kazalniki za oceno učinkovitosti izvajanja aktivnosti.

Ob tem je treba opozoriti, da so z NU TNP določene tudi naloge, ki sodijo v pristojnost drugih ministrstev oziroma direktij, agencij in/ali zavodov v njihovi sestavi. Te naloge so sicer v programu dela JZ TNP navedene, vendar so v večjem obsegu vezane na nosilno vlogo drugih sektorjev, tako da je njihovo izvajanje (vsebinsko, terminsko in finančno) odvisno od njihovih programov dela.

Zakaj je zapisano, da JZ TNP išče naravovarstvenega svetnika, razlaga pa, da išče pravnika?

Usmeritev posloводства je bila, da po prenehanju delovnega razmerja pravnice, zaposlene na delovnem mestu naravovarstveni svetnik - vodja skupne splošne zadeve, nadomesti s pravnikom. Zaposlitev na delovno mesto naravovarstveni svetnik – vodja skupne splošne službe je bila prednostno potrebna zaradi izvajanja delovnih nalog pravne narave, poleg tega pa tudi koordinacije delovnih področij znotraj skupne splošne službe. To delovno mesto je edino sistemizirano delovno mesto v JZ TNP, ki ga lahko zasede kandidat (iskalec zaposlitve) z zaključeno fakulteto pravne smeri, pravnik.

Zakaj Jadranovo ni v planu odprodaje premoženja za leto 2017?

Jadranovo je navedeno v načrtu razpolaganja Odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave, pravosodne organe, javne zavode, javne

gospodarske zavode, javne agencije in javne sklade za leto 2017 (Uradni list št. 80 / 15.12.2016).

Zakaj niso vsi naslovi EU projektov zapisani v slovenskem prevodu?

Pri evropskih projektih so prijavitelji projektov druge organizacije iz EU, kjer je delovni jezik angleščina. Slovenski prevodi se pričnejo uporabljati po potrditvi projektov, kar pomeni, da so projekti v fazi ocenjevanja res le v angleškem jeziku.

V primerih, ko je prijavitelj projekta JZ TNP, so imena projektov že od vsega začetka v slovenskem jeziku.

Kje (na katerem območju) je bil izveden odkup parcele v velikost približno 4 ha in kakšna je bila višina odkupa?

Odkup parcele je bil izveden v Vratih, parcela leži v prvem (26,6 %) in drugem varstvenem območju narodnega parka (73,4 %). Kupnina za parcelo je znašala 5.995,76 €.

Kaj pomeni izraz »informacijska signalizacija na terenu«?

Informacijska signalizacijska infrastruktura predstavlja parkovno infrastrukturo, namenjeno informiranju, ozaveščanju in izobraževanju obiskovalcev. Na območju TNP jo delimo v naslednje skupine: označevalni znaki, informacijski znaki, usmerjevalni znaki in opozorilni znaki.

Ali ima JZ TNP pripravljeno rešitev v zvezi s pretočnostjo doline Radovna?

V zvezi z ureditvijo protiprašne zaščite na cesti RT-907/1191 Krnica – Zgornja Radovna od km 3,580 do km 11,756 (asfaltacija doline Radovne) JZTNP trenutno še vedno sodeluje v okviru postopka izdaje naravovarstvenega soglasja, ki za že izveden poseg še ni izdano. JZ TNP je namreč izvajalca del, ki je na podlagi naročila investitorja (*Ministrstvo za infrastrukturo RS, Direkcija RS za infrastrukturo, Sektor za vzdrževanje, varstvo cest in prometno varnost, Tržaška cesta 19, 1000 Ljubljana*) izvajal navedena dela, že v jesenskem delu leta 2016 zaustavil pri nadaljnjem delu in mu naložil obvezno pridobitev naravovarstvenega in kulturnovarstvenega soglasja, čeprav je investitor vztrajal, da gre po predpisih o vzdrževanju javnih cest le za vzdrževalna dela, ki ne potrebujejo omenjenih soglasij. Investitor je na podlagi projektne dokumentacije vložil potrebne vloge in je nadaljeval z deli.

V postopku pridobivanja naravovarstvenega soglasja je JZTNP vztrajal pri mnenju, da se z ureditvijo protiprašne zaščite spreminja obremenitev predmetne ceste, prevoznost doline, spreminja se značaj ceste, ki privablja nove udeležence v prometu, spreminja se vpliv na živo in neživo naravo neposredne okolice ceste zaradi uporabe snovi, potrebne za celoletno prevoznost, spreminja se prometna varnost, spreminja se vizualna podoba krajine. JZTNP zato ocenjuje, da gre za poseg, ki bi brez omilitve škodljivih vplivov bistveno vplival ter celo ogrozil cilje narodnega parka, zato je podal pogoje, ki morajo biti izpolnjeni ob hkratni dovolitvi izvedbe protiprašne zaščite. Pri tem se je JZTNP skliceval na določila 14. člena ZTNP-1, ki opredeljuje načine ugotavljanja škodljivosti ravnanj, posegov in dejavnosti, na 27. člen ZTNP-1, ki opredeljuje urejanje prometa v narodnem parku in med drugim opredeljuje možnosti omejevanja prometa na državnih cestah, na 23. člen ZTNP-1, ki predpisuje vrsto uporabljenih materialov pri gradnjah in obnovah ter na operativne cilje in

naloge (C6 – Urejanje prometne infrastrukture in trajnostna mobilnost) na področju umirjanja prometa, varstvene in razvojne usmeritve za področje prometa in prometne infrastrukture, ki izhajajo iz veljavnega načrta upravljanja narodnega parka (v nadaljevanju NU; Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16)).

JZ TNP je dolžan na podlagi ZTNP-1 in NU zagotavljati umirjanje prometa v narodnem parku z omejevanjem individualnega avtomobilskega prometa in predvsem hrupnega prometa z motornimi kolesi ter z uvajanjem uporabe okolju prijaznih oblik prometa – preusmeritev izletniških obiskovalcev na alternativne možnosti (hoja, kolesarjenje, prevozi s konji, dolinski avtobusi, vozila za javni promet na alternativne vire energije oziroma prevozna sredstva z majhnim vplivom na okolje). Hkrati mora zagotavljati varno cestno infrastrukturo do naselij s stalno poselitvijo v narodnem parku. Rekonstrukcije in vzdrževanje obstoječih prometnih povezav pa ne smejo vplivati na ugodno stanje živalskih in rastlinskih vrst, njihovih habitatov, habitatnih tipov oziroma naravnih vrednot na območju narodnega parka. JZTNP je sicer mnenja, da se lahko z ustrezno načrtovanimi ukrepi na predmetni cesti zagotovijo vsi navedeni cilji.

Na podlagi vsega zgoraj navedenega je JZTNP v postopku izdaje naravovarstvenega soglasja podal naslednje pogoje:

- Zaradi vpliva hrupa na živo naravo narodnega parka, še posebej v zaprtih alpskih dolinah, kakršna je dolina Radovne, je potrebno načrtovati omejitve hitrosti na predmetni cesti. Predlagamo omejitve hitrosti na 50km/h. Omejitve hitrosti bo prispevala tudi k varnosti vseh udeležencev v prometu (predmetna cesta se uporablja tudi kot uradna kolesarska povezava Mojstrana – Radovna – Krnica s predvideno signalizacijo).

- Prav tako zaradi vplivov hrupa na živi svet narodnega parka ter na kvaliteto življenja lokalnega prebivalstva v zaprtih alpskih dolinah, kakršna je dolina Radovne, se na predmetni cesti predvidi prepoved vožnje z motornimi kolesi. Izjeme od omejitev se določijo skladno s 27. členom ZTNP-1 (prebivalci v narodnem parku; lastniki, upravljavci ali najemniki objektov in zemljišč v narodnem parku, ...).

- Predvidi se opozorilna signalizacija ter drugi ukrepi (odvračala) za preprečevanje povozov divjadi. Predvidi se tudi signalizacija in drugi potrebni ukrepi (umiritev prometa, podhodi, fizične ovire, ...) za zmanjševanje povozov dvoživk na t.i. črni točki.

- Soljenje ceste za potrebe celoletne prevoznosti se nadomesti z alternativnimi viri zaradi preprečevanja morebitnega vpliva soli na živi obcestni svet ter na kakovost vodnih virov doline Radovne.

- Na celotni dolžini ceste se povsod tam, kjer je izvedena kovinska ograja, le-ta nadomesti z leseno kovinsko varovalno cestno ograjo (primeri: Vršiška cesta, cesta Predel – Log pod Mangartom, Trenta, ...).

Investitor je na navedene pogoje podal izjasnitev, v kateri oporeka nekaterim pogojem (soljenje, prometni režim, ...). ARSO, ki kot upravni organ vodi postopek izdaje naravovarstvenega soglasja, je zaradi vseh dejstev in okoliščin zadeve sklical sestanek (ustno obravnavo) vseh vpletenih v postopek izdaje naravovarstvenega soglasja (ARSO, JZTNP, ZRSVN, investitor), na katerem so bili med drugimi sprejeti naslednji sklepi:

- Investitor pripravi predlog za umirjanje prometa na predmetni cesti in ga pošlje v pregled;
- Investitor pridobi strokovno mnenje glede prehodov za dvoživke;
- Soljenje ceste se zaradi varnosti dovoli. Ne glede na to se z izvajalcem dogovori za racionalno uporabo soli;

- Investitor posreduje podrobnejšo analizo dosedanjega štetja prometa na predmetni cesti, na podlagi katere se pripravi načrt za monitoring v naslednjih letih;
- Investitor se strinja z zamenjavo kovinskih ograj z leseno.

JZTNP trenutno še čaka na posredovanje dokumentacije v zvezi z navedenimi sklepi, na podlagi katerih bo pripravil novo mnenje.

ZAPISNIK

1. dopisne seje sveta javnega zavoda Triglavski narodni park od 10. 4. do vključno 12. 4. 2017

Dnevni red 1. dopisne seje:

Program dela in finančni načrt javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017

Ugotavljamo:

- Gradivo za dopisno sejo je bilo dne 6. 4. 2017 po elektronski pošti poslano vsem članom sveta TNP. Gradivo je obsegalo: dopis o sklicu dopisne seje z obrazložitvijo, predlog sklepa, gradivo in glasovnico.
- Glasovanje je potekalo tako, da je bilo treba izpolniti in podpisati priloženi predlog sklepa in ga do vključno 12. 4. 2017 do 13.00 po elektronski ali običajni pošti posredovati na naslov JZ TNP.
- Pravočasno je bilo prejetih 16 glasovnic, en član sveta je pisno odgovoril, da se glasovanja vzdrži. Med 16 prejetimi glasovnicami je 13 članov sveta glasovalo ZA predlagani sklep, 3 so bili PROTI.

Sprejet je bil naslednji sklep:

Svet TNP potrjuje Program dela in finančni načrt javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2017.

Zapisala:
Tina Markun

Predsednik sveta TNP:
Bojan Dejak

Bled, 12. 4. 2017

3. točka dnevnega reda

Predstavitve predlaganih kandidatov za direktorja Triglavskega narodnega parka in oblikovanje mnenja sveta TNP o predlaganih kandidatih: Nataša Šalaja in Janez Rakar

Gradivo:

- Poziv Ministrstva za okolje in prostor za izdajo mnenja sveta JZ TNP o predlaganih kandidatih (Nataša Šalaja in Janez Rakar) - dopis št. 110-40/2016 z dne 29.5.2017)
- Življenjepis obeh kandidatov (gradivo prejmejo člani sveta na seji)
- Vizija delovanja in razvoja parka ter predlog strateškega načrta javnega zavoda Triglavski narodni park za obdobje štirih let, Nataša Šalaja
- Strateški načrt javnega zavoda Triglavski narodni park, Janez Rakar

Predlagatelj: Bojan Dejak

Poročevalec: Bojan Dejak

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Javni zavod Triglavski narodni park
Svet zavoda
Ljubljanska cesta 27
4260 Bled

Bojan Dejak – predsednik sveta zavoda
bojan.dejak@gov.si

Številka: 110-40/2016
Datum: 29. 5. 2017

Zadeva: Poziv za izdajo mnenja Sveta javnega zavoda Triglavski narodni park h kandidatu za direktorja

Ministrstvo za okolje in prostor je na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor, Javnega zavoda Triglavskega narodnega parka in Zavoda RS za zaposlovanje dne 20. 2. 2017 objavilo prosto delovno mesto: Direktor Javnega zavoda Triglavskega narodnega parka. Za razpisano prosto delovno mesto je kandidiralo 10 kandidatov.

Služba za kadrovske zadeve je na podlagi vlog kandidatov preverila izpolnjevanje formalnih pogojev za zasedbo delovnega mesta. Ugotovljeno je bilo da dva kandidata ne izpolnjujeta formalnih pogojev za zasedbo delovnega mesta.

Strokovna komisija na Ministrstvu za okolje in prostor je ocenila predložene vizije razvoja parka vseh osmih kandidatov, ki so se uvrstili v izbirni postopek, od katerih je dve viziji ocenila kot neustrezni, saj kandidata nista izkazala vsebinskih opredelitev do vodenja Triglavskega narodnega parka in le površno poznata področje dela. V nadaljnji izbirni postopek se je uvrstilo 6 kandidatov.

Ministrica, po presoji strokovne usposobljenosti, na podlagi predložene dokumentacije ugotavlja, da sta najprimernejša kandidata za zasedbo delovnega mesta direktorja Nataša Šalaja in Janez Rakar.

V skladu s tretjim odstavkom 17. člena Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Triglavski narodni park (Uradni list RS, št. 60/11 in 10/14) in prvim odstavkom 27. člena Statuta javnega zavoda Triglavski narodni park št. 3540-2/2011-2, svet zavoda pozivamo, da poda mnenje o obeh predlaganih kandidatih, in sicer, Nataši Šalaja in Janezu Rakarju.

S spoštovanjem.

Irena MAJCEN
MINISTRICA

Prilogi:

- 2x življenjepis
- 2x vizija delovanja in razvoja parka za obdobje petih let

Vročiti:

- predsedniku sveta zavoda – elektronsko
- zbirka dokumentarnega gradiva.

**VIZIJA DELOVANJA IN RAZVOJA PARKA TER
PREDLOG STRATEŠKEGA NAČRTA JAVNEGA ZAVODA
ZA OBDOBJE 4 (ŠTIRIH) LET**

Pripravila: Nataša Šalaja
Blejska Dobrava, marec 2017

VIZIJA DELOVANJA TER RAZVOJA TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

Kaj zaznamuje Triglavski narodni park v zadnjih letih pred njegovo 40. obletnico? Po precej burnih prvih dveh desetletjih obstoja je ob koncu tretjega dobil sodoben Zakon o Triglavskem narodnem parku (v nadaljevanju ZTNP-1; Uradni list RS, št. 52/10, 46/14), ki ga poleg temeljnih podlag za naravovarstveno delo odlikuje tudi obsežen sklop razvojnih usmeritev, ki hkrati podpirajo cilje varstva narave in spodbujajo trajnostni razvoj, predvsem parkovnih lokalnih skupnosti. Zakonu je leta 2016 sledila še Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (v nadaljevanju NUTNP; Uradni list RS, št. 34/16), ki prostorsko in časovno konkretizira v zakonu zapisana izhodišča. Morda je v zadnji ekonomski krizi iskati razloge, da se razvojni sklop zakona in uredbe še ne uresničuje v polni meri in skladno z načrti, kar povzroča negativne odzive v lokalnem okolju, predvsem s strani parkovnih lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: PLS). Vsekakor je prišel čas, da se preseka ta začarani krog in se k uresničevanju varstvenih in razvojnih ciljev našega edinega narodnega parka pristopi na bolj konstruktiven, vključujoč način.

Mene samo je ravno pogled na TNP v tistih prvih dveh desetletjih obstoja kot na »oblegano trdnjavo«, kjer peščica brani interese narave in se naravi ne piše nič dobrega, gnal na podiplomski študij Varstva naravne dediščine. To je bil pogled mlade domačinke, ki ji je mar – za naravo in ljudi – in je pripravljena za to tudi veliko narediti; pogled, ki je bil v tistem obdobju še malce romantičen in naiven, a se je izbrusil in postal še kako realen skozi kasnejše praktično delo na naravovarstvenem področju. Največ moje dolgoletne prakse je z enega od najbolj konfliktnih in naravovarstveno zahtevnih območij v Sloveniji – Naravnega rezervata Škocjanski zatok – ki smo ga s sodelavci na DOPPS in MOP s skupnimi močmi spremenili v zgodbo o uspehu in v naravni biser, čeprav je bilo naše izhodišče koprsko smetišče, obsojeno na propad in urbanizacijo. Seveda je bila predpogoj za doseg cilja jasna vizija habitatno urejenega naravnega rezervata, odprtega za javnost, kot tudi jasna zavezanost in predanost k uresničevanju te vizije, saj si je bilo treba izboriti vsak tolar ali evro za vlaganja v ureditev območja ter premagati številne ovire, predvsem tiste v glavah premnogih, ki niso videli smisla v obnavljanju degradiranega mokrišča na robu mesta. Ključno je bilo, da smo glavni nosilci tega procesa to vizijo živeli in jo z veliko vztrajnosti in predanosti izražali navzven.

Triglavski narodni park ima svojo vizijo zapisano v uvodnem poglavju NUTNP (str. 3). Zapisana vizija vključuje najpomembnejšo vsebino narodnega parka in jo postavlja v dolgoročnejši okvir, v katerem pisci park vidijo ob koncu obdobja načrta upravljanja in naprej. Z zapisano vizijo se brez težav poistovetim, saj je »prednostno ohranjanje ekosistemov in naravnih procesov, naravnih vrednot, pestrosti habitatnih tipov, živalskih in rastlinskih vrst ter kakovosti in pestrosti krajine v alpskem svetu« nekaj, kar dobro razumem in mi na osebni ravni zelo pomembno oziroma je sestavni del moje varstvene identitete. Enako velja za ohranjanje kakovosti kulturne krajine kot rezultata dolgoletnega sožitja domačinov in narave, saj je bilo takšno sožitje sestavni del mojega bivanja v mladosti. Nadaljnje zagotavljanje gospodarskih in družbenih pogojev za trajnostni razvoj parkovnih lokalnih skupnosti in ohranjanje poselitve se mi zdi pomembno kot ključni dejavnik za ohranjanje živega podeželja v narodnem parku kot ljudem prijaznega bivalnega okolja. V zvezi s prebivalci parka gre moja osebna vizija nekoliko dlje od zapisanega v načrtu, in sicer presega bivalne in ekonomske osnove prebivalstva ter daje poudarek temu, da se bodo prebivalci v parku dobro počutili in postopoma postali nosilci varstvene identitete parka – torej tisti, ki bodo živeli in širili vizijo sonaravnega vzdržnega razvoja na območju in z njo navdihovali tudi druge – tako obiskovalce, kot prebivalce podobnih območij.

Slednje je močno povezano tudi s spoštovanjem narave, ki se v viziji omenja le v povezavi z obiskovalci, meni osebno pa predstavlja ključni del vizije in hkrati temelj vsakega človekovega razmerja do narave in drugih bitij, čemur lahko dodam še naklonjenost in nenasilje. Spoštovanje

narave se oblikuje in krepi skozi neposredni stik z naravo (spoznavanje in doživljanje), vpliv pomembnih soljudi, na zavarovanih območjih pa tudi skozi aktivno participacijo pri upravljanju območja. Triglavski narodni park ima za oblikovanje in krepitev spoštljivega odnosa in vedenja do narave izjemen potencial, in že z nekoliko bolj usmerjenim delom z obiskovalci in predvsem sodelovanjem in vključevanjem domačinov lahko na tem področju dosežemo zavidljive rezultate v obliki pozitivnih sprememb v vedenju do narave, sprejemanju parka ter podpori njegovemu dolgoročnemu obstoju in širjenju. Prva raziskava med obiskovalci, ki jo je javni zavod izvedel leta 2016, vliva razloge za optimizem, saj kaže, da so ljudje pripravljeni spremeniti svoje navade pri obiskovanju parka v smeri bolj naravi prijaznega.

Glede na proces nastajanja parka ostajajo nosilci vizije v prvi fazi zaposleni v javnem zavodu, nalogo direktorja pri tem pa vidim tudi v tem, da spodbuja in ohranja vizijo živo med zaposlenimi in vsemi tistimi, ki so parku naklonjeni. Zaposleni kljub ukvarjanju z »listi in iglicami« ne smejo zgubiti stika z vizijo gozda, torej dolgoročnejših ciljev in vizije parka izza svojih dnevnih nalog. S tem sta povezana tudi obnavljanje in nadgradnja vizije za delovanje parka vnaprej – z doseganjem kratko- in srednjeročnih ciljev je treba tudi vizijo nadgrajevati. V primeru doseganja pozitivnih premikov v razvoju lokalnih skupnosti tako po ekonomskih in socialnih kriterijih kot tudi s stališča njihove varstvene oziroma parkovne identitete v razmišljanje o prihodnji viziji zagotovo lahko vključimo tako širitev narodnega parka, kot tudi njegovega prvega varstvenega območja v soglasju ali še optimalneje na predlog ljudi, ki v njem živijo. Na ta način bo poskrbljeno za dolgoročno doseganje varstvenih in razvojnih ciljev narodnega parka in s tem za izvajanje določb ZTNP-1.

PREDLOG STATEŠKEGA NAČRTA JAVNEGA ZAVODA ZA OBDOBJE 2017–2021

Predlog sem oblikovala ob upoštevanju temeljnih zakonskih podlag za upravljanje narodnega parka, in sicer že omenjenih ZTNP-1 in NUTNP, kot tudi Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 et al) ter na podlagi pogovorov z nekaterimi zaposlenimi in deležniki narodnega parka. Prej navedena zakonska izhodišča bodo skupaj s statutom javnega zavoda v primeru, da bom izbrana na razpisano delovno mesto, tudi jedro mojega delovanja.

Pri NUTNP sem upoštevala njegovo izhodiščno naravnost, ki neglede na zamudo pri njegovem sprejemu skladno z 72. členom ZTNP-1 ureja prehodno obdobje, potrebno za uveljavitev režimov in vsebin, določenih z zakonom. Delovanje javnega zavoda je v IV. poglavju NUTNP že precej podrobno razdelano po petih upravljavskih področjih, ki imajo vsak svoje dolgoročne in operative cilje ter naloge in aktivnosti s predvidenimi nosilci in sodelujočimi, obdobjem izvajanja, predvidenimi stroški izvedbe in njihovimi viri. V primeru izbora na razpisano delovno mesto bom skušala v čim večji meri slediti zakonskim podlagam ter izvajati operative cilje in naloge, ki izhajajo iz NUTNP, dodatne komentarje in poudarke k predvidenim vsebinam načrta pa v nadaljevanju podajam po upravljavskih področjih.

Upravljavsko področje A – ohranjanje narave:

Ohranjanje narave za upravljavca zavarovanega območja je in mora vedno ostati glavna prioriteta, saj je to bistvo njegove javne službe. V TNP je to področje treba okrepiti, k čemur si bom v primeru izbora na razpisano delovno mesto aktivno prizadevala. Načrt upravljanja vsebuje 12 operativnih ciljev, ki obsegajo širok nabor nalog in aktivnosti od izvedbe monitoringa in izdelave nujnih akcijskih načrtov, do konkretnih ukrepov na terenu za ohranjanje in izboljšanje stanja sestavin biotske raznovrstnosti, varovanih Natura 2000 vrst in habitatnih tipov (predvsem z izvajanjem ukrepov veljavnega operativnega programa upravljanja območij Natura 2000), kot tudi naravnih procesov, ožjih zavarovanih območij, naravnih vrednot, krajinske pestrosti in območij Natura 2000 zunaj meja parka. Na tem področju je posebna pomena tudi zagotavljanje učinkovitega nadzora v naravi, ki ga izvaja naravovarstvena nadzorna služba (NNS) skupaj z upravljanjem divjadi v parku. Ocenjujem, da je za postopek novelacije ZTNP-1, ki naj bi se po neuradnih informacijah začel proti koncu leta 2017, izjemnega pomena analiza dosedanjega dela NNS, izrečenih opominov in glob in primerjava le-teh z obstoječim varstvenim režimom v smeri razmisleka o njegovi posodobitvi.

Pomemben kazalnik oziroma način doseganja namenov varstva narave v parku bo vsekakor postopno povečevanje prvega varstvenega območja na način, da se skladno s 6. členom ZTNP-1 namene prvega varstvenega območja postopoma dosega tudi v drugem (NUTNP, str. 154). Ker je iz PLS na začetku pričakovati nasprotno težnje po zmanjšanju parka ali krčenju varstvenih režimov, se je tega treba lotiti ob močni podpori ustreznih komunikacijskih in izobraževalnih aktivnosti ter vključevanja lokalnega prebivalstva. Proces bo zagotovo živo potekal ob novelaciji ZTNP-1, v kolikor bo do te prišlo, tako da bo v podporo doseganju varstvenih ciljev v prvih mesecih mandata in skozi celoten proces novelacije potrebna tudi zelo tvorna in vključevalna komunikacija z občinami in drugimi deležniki na območju parka.

Upravljavsko področje B – ohranjanje kulturne dediščine:

Na področju ohranjanja kulturne dediščine v TNP nastopa javni zavod delno v vlogi nosilca nalog in aktivnosti, predvsem pri ohranjanju kulturne krajine, skrbi za premično dediščino, ki je na oglede na informacijskih mestih parka, pri ozaveščanju in usmerjanju obnove in gradnje objektov ob upoštevanju lokalne tipologije in gradiv, delno pa pri izvedbi nalog sodeluje z Ministrstvom za

kulturo, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, PLS in drugimi akterji. Kot ključno pri izvajanju ohranjanja nepremične kulturne dediščine vidim zagotovitev sektorskih sredstev s strani MK, ki predstavljajo glavnino predvidenih sredstev, in naj bi bila na voljo v okviru sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje kulturne dediščine znotraj varstvenega sklada javnega zavoda.

Upravljavsko področje C – ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj:

Za izvajanje tega upravljavskega področja na podlagi določb 10. in 11. člena so poleg upravljavca odgovorna še ministrstva in vladne službe ter parkovne lokalne skupnosti. Kot sem se seznanila, so že od sprejema zakona leta 2010 dalje potekale številne aktivnosti za reševanje konfliktnih situacij v prostoru kot tudi izvajanje 10. in 11. člena ZTNP-1 skozi konkretne projekte, med katerimi so po višini vlaganj prednjačili projekti gradnje komunalne infrastrukture, razvoja turistične infrastrukture ter posodobitev planinskih postojank. Določene določbe 11. člena se v tem obdobju niso mogle izvajati, ker so bili že predhodno sprejeti programski dokumenti, ki niso dopuščali v 11. členu navedenih odstotkov sofinanciranja. Vsekakor pa je obljube treba spoštovati in zagotoviti, da se v naslednjih letih začnejo izvajati tudi določbe 11. člena.

Ker vsem predhodnim naporom navkljub očitno brez novelacije ZTNP-1 to področje očitno ne bo rešeno, se bom v primeru izbora na razpisano delovno mesto zavzemala za dokončno uskladitev interesov v prostoru in za rešitev konfliktnih situacij ter pospešeno izvedbo predvidenih projektov, ki so v NUTNP že navedeni. Skrbela bom za učinkovito koordinacijo izvajanja 10. in 11. člena na operativni ravni, ki je naloga javnega zavoda, ter izvajanje ustrezne svetovalne pomoči upravljavca vsem zainteresiranim deležnikom na območju narodnega parka pri razvoju idej, pripravi projektov in iskanju finančnih virov za doseganje operativnih ciljev s tega upravljavskega področja (ohranjanje kmetijskih zemljišč in njihovih deležev s prilagojenimi načini kmetovanja, povečevanje dopolnilnih in drugih dejavnosti na kmetijah, razvoj trajnostnega turizma, razvojno in prostorsko načrtovanje, spodbujanje zaposlovanja, izboljšanje dostopnosti javnih služb, urejanje komunalne, telekomunikacijske, prometne infrastrukture ter trajnostne mobilnosti). Prav zadnji dve področji sta tesno povezani tudi z usmerjanjem obiska in zmanjševanjem škodljivih vplivov na naravo zaradi obiskovanja (področje D). Na področju trajnostnega turizma si bom prizadevala za čim prejšnje doseganje konkretnih rezultatov, na primer na ravni vseh parkovnih občin sprejet in potrjen Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije in za pospešeno pripravo in uporabo znaka kakovosti narodnega parka.

Upravljavsko področje D – obiskovanje in doživljanje:

Zaradi izrazito sezonskega obiska narodnega parka, kjer so v letu 2016 v štirih poletnih mesecih zabeležili več kot pol milijona prihodov turistov ter 1,5 milijona nočitev, ki so skoncentrirane v občinah Bohinj in Bovec, je usmerjanje obiska izjemnega pomena zaradi preprečevanja negativnih vplivov na naravo, kar je ozko povezano tudi z uvajanjem trajnostne mobilnosti v parku. Tudi v visokogorju v prvem varstvenem območju je obisk zelo sezonski in ponekod v poletnem obdobju prekomeren, zato si bom v primeru izbora močno prizadevala za izvedbo vseh potrebnih ukrepov za usmerjanje obiska in rekreacije v naravovarstveno manj občutljiva območja, kot tudi za iskanje možnosti za desezonalizacijo obiska na podlagi rednega monitoringa obiska in raziskav med obiskovalci ter predvidenih akcijskih načrtov. Glede obiskovanja vrha Triglava podpiram razmislek o omejitvi dovoljenega dnevnega števila obiskovalcev v poletnem času, saj vzpon na Triglav zaradi prevelike gneče že dolgo ni več doživetje. V načrtu je tudi priprava vzorčnega primera vzpostavitve koncesijske rabe po 33. členu ZTNP-1, ki jo na področju turistične rabe naravnih vrednot ocenjujem kot zelo smiselno.

Poleg stalnih nalog, povezanih z delovanjem obstoječih informacijskih središč in točk ter vzpostavitvijo novih, kot tudi z vzdrževanjem in posodabljanjem parkovne infrastrukture, bom v okviru tega upravljavskega področja posebno pozornost namenila še predvideni okrepitvi aktivnosti

na področju vodenja obiskovalcev. Na podlagi lastne raziskave v okviru magistrskega dela sem namreč prišla do zaključka, da je s pravilno načrtovanimi in izvedenimi programi obiskovanja mogoče ljudem približati naravovarstvene cilje zavarovanega območja in jih spodbuditi k odgovornemu vedenju do narave, pri čemer je ključnega pomena neposredni stik z naravo ter neposredno vključevanje udeležencev v aktivnosti, povezane z zavarovanim območjem. Ta pristop želim uporabiti tudi pri lokalnemu prebivalstvu, saj je približanje ciljem parka ključnega pomena za zmanjšanje in odpravo konfliktnih situacij. Možnosti za uporabo tega pristopa je že v NUTNP kar nekaj, na primer pri sami izvedbi programov za obiskovalce oziroma vodenj kot tudi v okviru programa za parkovnega vodnika – interpretatorja narodnega parka ter operativnega cilja E2 – Razumevanje vrednot in ciljev narodnega parka v okviru naslednjega upravljaljskega področja.

Upravljaljsko področje E – upravnoadministrativne naloge:

Na tem področju želim v primeru izbora na razpisano delovno mesto poleg že omenjenega tvornega pristopa k povečanju razumevanja vrednot in ciljev narodnega parka in obveščanja ciljnih javnosti čim več pozornosti nameniti zakonitemu, transparentnemu in odprtemu poslovanju javnega zavoda. V začetku se nameravam osredotočiti tudi na motiviranje zaposlenih, analizo sedanje organizacije dela ter iskanje in uvedbo možnih izboljšav.

Posebne pozornosti bo deležna tudi izvedba Sanacijskega programa JZ TNP za obdobje 2014–2020, katerega namen je pokriti finančno izgubo zavoda iz preteklega poslovanja. Glede na pokrivanje izgube do konca leta 2016 lahko ob predpostavki, da ne pride do negativnih sprememb v poslovnem okolju, predvidim pravočasen in učinkovit zaključek finančne sanacije in pozitivno poslovanje od leta 2020 dalje. Na področju nepremičnin je treba urediti določena razmerja med zavodom in državo, zato si bom med prioritete v primeru izbora postavila tudi pripravo dolgoročnega programa upravljanja državne lastnine in lastnine javnega zavoda v parku. V okviru tega želim izvesti tudi analizo stroškov in koristi poslovanja z nepremičninami, predvsem kočami, kar bo dodatna podlaga za odločanje o prihodnosti teh nepremičnin.

Strateški načrt Javnega zavoda Triglavski narodni park

Temeljni predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo zavarovanje in upravljanje Triglavskega narodnega parka so:

- Zakon o ohranjanju narave,
- Zakon o Triglavskem narodnem parku,
- Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Triglavski narodni park,
- Uredba o načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025.

Štiriletni načrt mora temeljiti na vseh štirih navedenih predpisih kjer je zlasti zadnji že povsem izvedbeni in precej podrobno opredeljuje dolgoročne in operativne cilje, naloge in aktivnosti za področja ohranjanja narave in naravnih virov, ohranjanja kulturne dediščine in kulturne krajine, ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja, obiskovanja in doživljanja ter skupnih podpornih aktivnosti za učinkovito izvajanje vseh področij. Za vsako področje je potrebno določiti prioriteto glede ciljev, nalog in aktivnosti.

Na področju **ohranjanja narave** bi izpostavil prioritete:

- Vzpostavitev kakovostnega monitoringa prostoživečih vrst in habitatnih tipov,
- Ohranjanje naravnih vrednot in ožjih zavarovanih območij,
- Ohranjanje travnišč,
- Ohranjanje in sonaravno gospodarjenje z gozdovi,
- Uveljavljanje predkupne pravice države,
- Učinkovit neposredni nadzor v naravi,
- Upravljanje divjadi v narodnem parku.

Na področju **ohranjanja kulturne dediščine** so prioritete:

- Ozaveščanje o kulturni dediščini,
- Ohranjanje nepremične kulturne dediščine,
- Ohranjanje kulturne krajine.

Na področju **ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja** bi izpostavil:

- Ohranjanje kmetijskih zemljišč in kmetijske krajine,
- Okrepitev razvojnega in prostorskega načrtovanja v narodnem parku.

Na področju **obiskovanja in doživljanja** predstavljajo prioritete:

- Mreža informacijskih mest,
- Parkovna infrastruktura.

Na področju **upravno administrativnih nalog** je najpomembnejše:

- Obveščanje ciljnih javnosti,
- Sodelovanje z ustanovami,
- Tekoče izvajanje upravno administrativnih nalog.

Poleg naštetega se mi osebno zdi izjemnega pomena vzpostaviti dobro vzdušje med zaposlenimi v zavodu. Zaposleni morajo čutiti pripadnost zavodu ter biti ponosni, da so v njem zaposleni. Prav tako morajo čutiti, da je njihovo delo pomembno, cenjeno ter tudi ustrezno nagrajeno. Pri tem je posebno pomemben odnos vodstva do zaposlenih. Ustvariti je potrebno zaupanja vreden odnos saj le tako zaposleni svoje delo opravljajo učinkovito. Prioritete ciljev in nalog je potrebno jasno določiti in posameznikom natančno pojasniti kaj se od njih pričakuje.

Eden izmed ključnih dejavnikov uspešnosti delovanja zavoda je tudi povezanost z lokalnimi skupnostmi, občinami. Potrebno je veliko medsebojnih stikov, pogovarjanja, preverjanja dejanskega stanja,... Le odlična komunikacija vodi do realizacije skupnih ciljev. Predvsem je potrebno delovati preventivno kar pomeni z ustrezno komunikacijo preprečevati nastanek konfliktnih situacij. Prizadevati si je potrebno, da bodo prebivalci parka ponosni na dejstvo, da v parku prebivajo oz. izvajajo gospodarsko dejavnost. To mora postati njihova primerjalna prednost in ne slabost.

Zelo pomemben je korekten odnos in sodelovanje z gospodarskimi subjekti na območju parka. Zaradi določenih omejitev izvajanju ekonomskih aktivnosti bi se moral oblikovati »odškodninski sklad«, v katerem bi se zbirala sredstva za poravnavo odškodnin zaradi omejitev poslovanja znotraj parka. Tako kot pri sodelovanju z lokalnimi skupnostmi se tudi v tem primeru ne sme zanemariti pomembnosti pozitivne komunikacije.

Triglavski narodni park je že sedaj pozitivno prepoznavna blagovna znamka tako v Sloveniji kot v tujini. Vsekakor pa obstajajo možnosti, da se naredi še bolj prepoznaven in postane ena izmed najboljših blagovnih znamk Slovenije. S tem bi se še bolj uveljavili v Evropi in svetu ter pripomogli k povečanemu zanimanju in obisku gostov v celotni Sloveniji. Hkrati pa bi uresničevali eno izmed pomembnih nalog in sicer krepitev zavedanja ljudi o pomembnosti ohranjanja narave.

Tako kot vse stvari je tudi življenje v parku dinamično in se spreminja. Zato je potrebno razmere urediti kar najbolj življenjsko pri čemer pa ne sme trpeti naravna in kulturna dediščina. V kolikor se pokaže kot potrebno je smiselno razmisliti tudi o spreminjanju krovnih zakonov.

Pri zagotavljanju finančnih sredstev je, poleg proračunskih virov, potrebno v čim večji meri črpati sredstva iz EU skladov. Za namen ohranjanja naravne in kulturne dediščine EU razpisuje precej programov skozi katere je možno pridobiti nepovratna sredstva. Za ta namen bi bilo v okviru finančnega načrta smiselno vzpostaviti postavko kjer bi bila zagotovljena določena sredstva izključno za EU projekte in sicer za del, ki v posameznem projektu predstavlja lastna sredstva ter za založitev preostalega dela. Večina projektov namreč predvideva naknadno vračanje založenih sredstev.

Javni zavodi naj v svojem bistvu ne bi opravljali profitnih dejavnosti. Ekonomski časi, ki v zadnjem času narekujejo naše življenje in delovanje so posegli tudi v to področje. Zato bi bilo smiselno natančno opredeliti katere profitne dejavnosti so v domeni izvajanja zavoda ter sprejeti ukrepe, ki bodo te aktivnosti vzpodbujali. Seveda vse v smislu varovanja naravne in kulturne dediščine.

Pri delovanju zavoda je izjemno pomembno, da so cilji jasno opredeljeni. Prav tako morajo biti natančno opredeljene aktivnosti za doseg ciljev. Program dela in aktivnosti morajo biti pripravljeni tako, da se jim lahko sledi, prepozna in poveže z njihovo izvedbo. Za izvedbo nalog v programu dela je potrebno imeti takšne podlage in merljive cilje, da se lahko presodi v kolikšni

meri so bili posamezni cilji iz programa dela tudi doseženi. Prav tako je potrebno sprotno spremljanje učinkov, spremljanje in uravnavanje porabe sredstev v okviru finančnih načrtov in poročanje financerjem o porabi sredstev po nalogah in projektih ter o doseženih ciljih.

Kranj, 5. marec 2017

mag. Janez Rakar

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Rakar', written over the printed name.